

แนวทางปฏิบัติ : การทำความสะอาดคลินิกสุขภาพเด็กดี คลินิกนมแม่ และคลินิกกระตุ้นพัฒนาการ

*****

นางทองแดง ปลื้มบำรุง
พนักงานบริการ
งานส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี ให้บริการส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย โดยมุ่งเน้นกลุ่มสตรีและเด็ก ตรวจรักษาพยาบาลทั้งแผนกผู้ป่วยในและแผนกผู้ป่วยนอก

คลินิกสุขภาพเด็กดี งานส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เป็นแผนกที่ให้บริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคแก่เด็กแรกเกิด - 5 ปี มีกิจกรรมประเมินพัฒนาการ ฉีดวัคซีน คลินิกกระตุ้นพัฒนาการให้บริการกระตุ้นพัฒนาการเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า คลินิกนมแม่ให้บริการหญิงหลังคลอดที่มีปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งในแต่ละวันทั้งสามคลินิก จะมีผู้มารับบริการเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการทำความสะอาดสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ภายในและภายนอกคลินิกจึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากผู้รับบริการมีความเสี่ยงที่จะเป็นกลุ่มที่มีภูมิคุ้มกันโรคต่ำกว่าคนปกติทั่วไป มีโอกาสติดเชื้อโรคได้ง่าย จึงได้จัดทำแนวทางการทำความสะอาด เพื่อให้มีหลักและขั้นตอนในการทำความสะอาดได้อย่างถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีแนวทางและขั้นตอนในการทำความสะอาดคลินิกสุขภาพเด็กดี คลินิกนมแม่ และคลินิกกระตุ้นพัฒนาการ ให้ถูกต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน

แนวทางการปฏิบัติทำความสะอาดคลินิกสุขภาพเด็กดี คลินิกนมแม่ และคลินิกกระตุ้นพัฒนาการ

1 การแต่งกายของผู้ปฏิบัติงาน

1.1 สวมหน้ากากอนามัย สวมถุงมือยาง เอี๊ยมกันเปื้อน รองเท้าบูต

1.2 ไม่ใส่เครื่องประดับต่างๆ เช่น สร้อยข้อมือ หรือสวมแหวนขณะปฏิบัติงาน เพราะจะทำให้ล้างมือไม่สะอาด และอาจทำให้ถุงมือฉีกขาด

2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์การทำความสะอาด

2.1 อุปกรณ์ป้องกันร่างกาย ได้แก่ ถุงมือสะอาด ถุงมือยาง ผ้าปิดปากจมูกชนิดธรรมดา

2.2 ชุดไม้ถูพื้นหรือไม้ม็อบ ฟองน้ำ ถูขยี้ ไม้กวาด กระจาดชำระ

2.3 น้ำยาทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ แบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่ น้ำยาชนิดไม่ฆ่าเชื้อ เช่น ผงซักฟอก ใช้ทำความสะอาดพื้น และสุขภัณฑ์ และน้ำยาทำความสะอาดชนิดฆ่าเชื้อ เช่น แอลกอฮอล์ 70%, 0.5% โซเดียมไฮโปคลอไรท์ ใช้สำหรับพื้นที่เปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่ง

3. วิธีปฏิบัติ

3.1 กรณีมีการติดเชื้อที่สามารถแพร่กระจายได้ทางละอองของน้ำมูก น้ำลายในอากาศมีอนุภาคเล็กกว่า 5 ไมครอน (Airborne transmission) ได้แก่ วัณโรคปอดหรือหลอดลม อีสุกอีใส ให้สวมผ้าปิดปากจมูกชนิดกรองพิเศษ N95 ใส่เอี๊ยมพลาสติก และถุงมืออย่างหนา (กรณีพื้นเปียกต้องสวมรองเท้าบูต)

3.2 กรณีมีการติดเชื้อที่สามารถแพร่กระจายได้ทางละอองของน้ำมูกน้ำลายในอากาศ มีอนุภาคใหญ่กว่า 5 ไมครอน และยังติดต่อการสัมผัสเยื่อตา เยื่อบุปากและจมูก (Droplet transmission) ได้แก่ หัดเยอรมัน คางทูม ไอกรน ไข้หวัดใหญ่ เป็นต้น ให้สวมผ้าปิดปากและจมูกชนิดธรรมดา ใส่เอี๊ยมพลาสติกและถุงมือสะอาด

3.3 กรณีมีการติดเชื้อที่สามารถติดต่อได้โดยการสัมผัสทั้งทางตรงและทางอ้อม (Contact transmission) ได้แก่ โรคอุจจาระร่วง แผลติดเชื้อ โรคหิด ไข้หวัดใหญ่ อีสุกอีใส เป็นต้น ให้สวมผ้าปิดปาก และถุงมือชนิดธรรมดา ใส่เอี่ยมพลาสติก และถุงมือสะอาด

กิจกรรมการทำความสะอาดคลินิกสุขภาพเด็กดี คลินิกนมแม่ และคลินิกกระตุ้นพัฒนาการ

1. การทำความสะอาดประจำวัน

- 1.1 ทำความสะอาดทั้งภายนอกและภายในคลินิกทุกวัน โดยการกวาด เช็ด ถูพื้นด้วยน้ำยาถูพื้น และทำความสะอาดรอยเปื้อนบนพื้น อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง ช่วงเวลา 7.15-9.00น. และ 13.00-15.00น.
- 1.2 ทำความสะอาดเฟอร์นิเจอร์ทั้งภายนอก ภายในคลินิกทุกวัน
- 1.3 ทำความสะอาดห้องน้ำเจ้าหน้าที่วันละ 1 ครั้ง
- 1.4 เก็บรวบรวมขยะ และนำไปทิ้ง หรือเปลี่ยนเมื่อเต็มโดยใช้ถุงขยะสีดำ กรณีขยะติดเชื้อใส่ถุงแดง สวมชุดป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เช่นเดียวกับกรณีผู้ป่วยมีการแพร่เชื้อแบบ Airborne transmission รวบรวมขยะไปยังจุดที่จัดเก็บก่อน 15.00น.
- 1.5 ทำความสะอาดบริเวณอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 1.6 รายงานสิ่งของที่ชำรุดหรือเสียหายที่เกิดขึ้นในเขตรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่
- 1.7 กรณีพื้นเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่งจากตัวผู้ป่วย ให้ราดด้วย 0.5% โซเดียมไฮโปคลอไรท์ นาน 10 นาที แล้วเช็ดด้วยกระดาษฟาง/กระดาษชำระ ทั้งในถึงขยะติดเชื้อ ก่อนทำความสะอาดพื้นตามปกติ

2. การทำความสะอาดประจำสัปดาห์

- 2.1 เช็ดถูทำความสะอาดกระจก บริเวณคลินิกสุขภาพเด็กดี

3. การทำความสะอาดประจำเดือน (วันเสาร์ต้นเดือน)

- 3.1 กำจัดขยะตามฝาผนังและเพดาน
- 3.2 เช็ดทำความสะอาดแผ่นป้ายสำนักงานต่างๆ
- 3.3 เช็ดทำความสะอาดพัดลมโคจร
- 3.4 เช็ดถูทำความสะอาดกระจก บริเวณคลินิกนมแม่ และคลินิกกระตุ้นพัฒนาการ

วิธีการทำความสะอาดภายนอกและภายในคลินิกสุขภาพเด็กดี

1. ทำความสะอาดบริเวณระเบียง ทางเดิน แก้ว บิเวณที่สะอาดก่อนบริเวณสกปรก เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ
2. ทำความสะอาดสิ่งแวดล้อมรอบอาคาร ให้เริ่มทำจากบริเวณสิ่งแวดล้อมไกลตัวผู้รับบริการ ไปยังใกล้ตัวผู้รับบริการ
3. เมื่อสัมผัสสิ่งสกปรกแล้วห้ามสัมผัสสิ่งสะอาด หากสวมถุงมืออยู่ให้ถอดถุงมือทำความสะอาดมือ แล้วสวมถุงมือคู่มือใหม่เสียก่อน จากนั้นจึงปฏิบัติงานหรือจับต้องพื้นผิวที่สะอาดได้ตามปกติ
4. ขณะทำความสะอาดพื้นให้ปิดพัดลม เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจาย
5. การเก็บขยะและเปลี่ยนถุงขยะใบใหม่ให้เริ่มเปลี่ยนจากขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป ขยะพิษ และขยะติดเชื้อ

ขั้นตอนการทำความสะอาดคลินิกนมแม่ (เวลา 7.10-7.50 น.)

1. ภายนอกคลินิก ทำความสะอาดทางเดิน ระเบียงหน้าห้อง

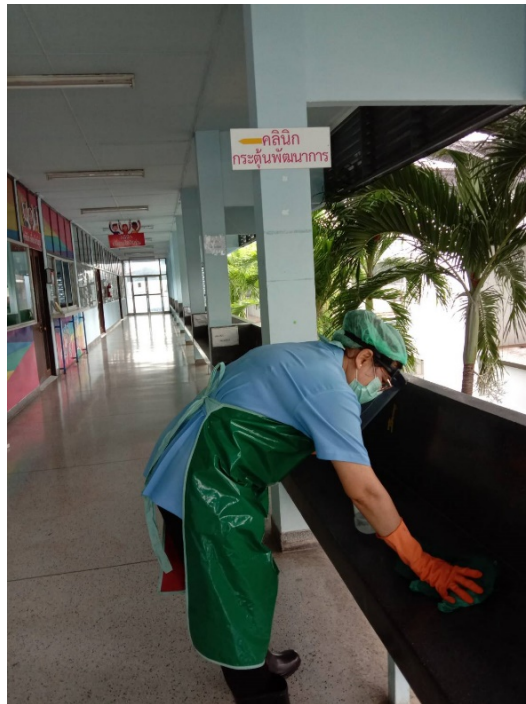

2. ภายในคลินิก ทำความสะอาดพื้น เติง เก้าอี้ โต๊ะทำงาน ห้องน้ำ

ขั้นตอนการทำความสะอาดคลินิกกระตุ้นพัฒนาการ (เวลา 7.50-8.30 น.)

1. ภายนอกคลินิก ทำความสะอาดทางเดิน ระเบียงหน้าต่าง บริเวณบันไดทางขึ้น-ลง
2. ภายในคลินิก ทำความสะอาดพื้น เบาะ เก้าอี้ โต๊ะทำงาน ห้องน้ำ

ขั้นตอนการทำความสะอาดคลินิกสุขภาพเด็กดี

1. ภายนอกคลินิก ทำความสะอาดทางเดิน ระเบียงหน้าห้อง (เวลา 8.30-9.00 น.)

2. ภายในคลินิก ทำความสะอาดพื้น เติ่ง เก้าอี้ โต๊ะทำงาน ห้องน้ำ ของเล่นเด็ก (เวลา 13.00-15.00 น.)

เอกสารอ้างอิง

กำธร มาลาธรรม และศิริลักษณ์ อภิวานิชย์. คู่มือการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล. กรุงเทพฯ: จุฑาทอง; 2558

สถาบันบำราศนราดูร กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือปฏิบัติการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด; 2556

IC โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี